

OVERDENKING

MATSES

In de aanloop naar Pasen zie je ze weer prominent aanwezig in supermarkten en andere winkels: ronde (of ook wel vierkante) crackers, die onder de naam “matses” (of “matzes”) verkocht worden. Onlangs nam ik er een doosje van mee naar huis, en dat staat nu vóór mij op tafel. Zoals wel vaker kijk ik eerst maar eens even naar de ingrediënten. Maar dat is geen lang verhaal in dit geval: tarwebloem en water, meer zit er niet in. Je zou kunnen zeggen dat matses een soort brood zijn, maar dan in de meest pure vorm. Kijk op het etiket van een brood uit de supermarkt, en je ziet dat daar nog diverse andere ingrediënten aan zijn toegevoegd. Welke, dat wisselt een beetje, maar vrijwel altijd is er iets toegevoegd om het brood te laten rijzen.

In ons land is heden ten dage *gist* het meest gebruikte rijsmiddel, maar in de tijd van de Bijbel werd daar voornamelijk *zuurdesem* voor gebruikt. Behalve gedurende die ene week in het voorjaar, als het feest van de ongezuurde broden werd gevierd. Waarschijnlijk was dit van oorsprong een oogstfeest: voor de broden die van de nieuwe oogst gebakken werden wilde men geen zuurdesem gebruiken waar nog meel van de oude oogst in zat. Het eten van ongezuurde broden gaf mensen het bijzondere gevoel van een nieuw begin, zoiets als vroeger op school de eerste bladzijde van een nieuw schrift op de eerste dag na de grote vakantie.

In Exodus 12 lezen we hoe de Israëlieten na jarenlange slavernij eindelijk wegtrokken uit Egypte. Ze deden dat zo haastig, dat ze geen tijd hadden om hun deeg te laten rijzen. Dus bakten maar ongezuurde broden. Sedertdien kreeg het feest van de ongezuurde broden er voor hen een betekenis bij: het verwees nu ook naar de uittocht uit Egypte, naar het einde van de slavernij, naar een nieuw begin in vrijheid.

In het Hebreeuws werden en worden ongezuurde broden “matsot” (matses) genoemd, en ze worden nog altijd ieder voorjaar gegeten tijdens Pesach – het joodse Pasen. Ook Jezus heeft met zijn leerlingen matses gegeten toen hij voor het laatst met hen aan tafel zal om Pesach te vieren. En dan lezen we dat hij een brood ter hand nam, het brak en uitdeelde.

Bij dat “brood” zijn we algauw geneigd te denken aan het witbrood waarmee wij Avondmaal vieren.

Maar het was natuurlijk een matse. Wat dan ook weer veel beter klopt met het woordje “breken”. Witbrood laat zich eigenlijk niet “breken”, een matse wel. Toch vind ik het wel mooi dat wij bij het Avondmaal in de regel *wit* brood gebruiken. Die kleur wit verwijst namelijk, net als die ongezuurde matses, naar een nieuw begin, een schone bladzij. Tegelijk is het ook mooi om één keer per jaar, op de avond van Witte Donderdag, als wij de instelling van het heilig Avondmaal gedenken en vieren, hetzelfde brood te gebruiken als Jezus en zijn leerlingen toen gebruikten. Dat ongedesemde brood, dat symbool kan staan voor het nieuwe leven dat Jezus ons wil geven: puur en zuiver, zonder verzuring of verbittering. Om het met een woord van Paulus te zeggen: “Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen.” (2 Korintiërs 5:17)

Natuurlijk is die vernieuwing geen kwestie van één moment, maar een proces van lange adem, dat heel ons leven door mag gaan. Maar ieder jaar met Pasen, en iedere keer dat wij Avondmaal vieren, mogen wij er een voorschot op nemen, om zo steeds meer toe te groeien naar wie wij zijn mogen: mensen die leven als kinderen van God.

ds. Frits Praamsma

KERKENRAAD

Beste mensen,

Op woensdag 13 maart had de Commissie Bezinning en Ontmoeting een avond georganiseerd waarop een van onze organisten, Wim van de Laar, een uiteenzetting gaf over de Matthäus-Passion van Johann Sebastian Bach. Wim gaf ons een inkijkje in leven en werk van de componist Bach en vertelde ons de geschiedenis van de Matthäus-Passion. Tevens konden we kennis nemen van diverse wetenswaardigheden omtrent de manier van componeren van Bach. Het zal voor meniggen misschien een bekend verhaal zijn geweest, maar voor mij was het nieuw. Ik heb dan ook genoten van de enthousiaste manier waarop onze bevlogen musicus, die Wim is, zijn verhaal deed. De avond was te kort voor wat hij ons allemaal wilde vertellen. Bedankt Wim voor deze inspirerende avond.

Op de laatst gehouden kerkenraadsvergadering zijn onder andere de volgende punten aan de orde geweest.

- De jaarrekening van de diaconie is voorlopig goedgekeurd.
- Het basispreekrooster is door de plaatselijke voorgangers ingevuld. De preekvoorzieners kunnen nu aan de slag met het vragen van gastvoorgangers om de nog openstaande zondagen in te vullen. Hierbij wordt rekening gehouden met wensen vanuit de gemeente.
- In de stille week vieren wij weer de paascyclus. Dit jaar in de Damkerk. **De drie diensten op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag vormen in feite één dienst.** Dit houdt in dat u donderdagavond welkom geheten wordt zoals u dat elke zondag gewend bent. Die avond verlaten we in stilte de kerk evenals vrijdagavond. Vrijdagavond en zaterdagavond komt u ook in stilte de kerk binnen om dan zaterdagavond aan het einde van de dienst een handdruk van de voorganger te krijgen. Op donderdagavond is er de gebruikelijke avondmaalcollecte en pas op zaterdagavond, bij het verlaten van de kerk, de uitgangscollecte. Hopelijk heb ik u hiermee duidelijk kunnen maken hoe de gang van zaken is rondom de

paascyclus.

- Op de gemeenteavond van november 2018 is de vraag gesteld waarom er, nu we één gemeente zijn, nog steeds twee gedachtenisdiensten op de laatste zondag van het kerkelijk jaar zijn. Als kerkenraad hebben wij ons over deze vraag gebogen en geprobeerd om de feiten op een rijtje te zetten en een afweging te maken hoe we hiermee om moeten gaan. Op de **gemeenteavond van 11 april a.s.** hopen wij u hierover bij te praten. Ook op deze avond zullen Percy Kulk en Nel Breeuwsma ons iets vertellen over het Platvorm Levensvragen en het werk van Luisterend Oor. Meer hierover kunt u lezen in de uitnodiging, die u elders in dit Kerkvenster aantreft.
- Zoals ik u al vertelde in het vorige Kerkvenster ontstaan er binnen de kerkenraad in mei verschillende vacatures. Helaas zijn deze nog niet allemaal weer opgevuld. Op de gemeenteavond zult u hier meer van horen.

Tot zover de belangrijkste zaken, die besproken zijn in de laatste kerkenraadsvergadering.

Soms lijkt het alsof wij ons met onbelangrijke zaken bezighouden in het licht van de grote gebeurtenissen in de wereld om ons heen. We hoeven alleen maar de krant open te slaan of het nieuws op de televisie te volgen. Maar ook die, in onze ogen schijnbare onbelangrijke zaken, zijn belangrijk om samen onze kerkelijke gemeente vorm te geven. Wij mogen ons daar dan ook druk om maken om zo toch een steentje bij te dragen aan een leefbare samenleving. Misschien helpen ons daar de filmpjes bij, die tijdens de veertigdagentijd wekelijks in de kerkdienst vertoond worden. Het zet ons in deze vastentijd in ieder geval aan tot bezinning in de aanloop naar Pasen.

Goede paasdagen toegewenst.

Rina Zinger
(preses)

GEMEENTENIEUWS

BEDANKT

- Langs deze weg wil ik U allen hartelijk danken voor het persoonlijk bezoekje dat ik mocht ontvangen tijdens mijn tijdelijk verblijf in de Burcht en daarna weer thuis. Bovendien was dit vergezeld van een prachtig bloemetje. Dit heb ik zeer op prijs gesteld.

met vriendelijke groeten,
Truida Noorman-Aikens

- Ook nu in deze zware en moeilijke tijd, heb ik ondervonden wat "gemeente zijn" is... dank voor alle kaarten en het aanwezig zijn op Ger zijn afscheid. De kinderen en ik hebben dit als waardevol ervaren. Nu heb ik de bloemen gekregen van de gemeente als groet, ook dank daarvoor. Ik hoop jullie binnenkort te zien in een dienst, als ik genoeg moed verzameld heb. Tot dan een warme groet van mij.

Helen van Hamburg

LANGDURIG BUITENSHUIS VERBLIJVEND

Wanneer u uw naam en adres hier ook vermeld wilt hebben, dit graag doorgeven aan Mina Dodde, tel. 0598-391760.

Dhr. B. Staal,
Dhr. H. Staal,
Mevr. A. van de Laar - Klinkenberg,
Mevr. H. Mertz – Nijborg,
Dhr. L. Bulder,
"De Burcht", Hoogezand.

Mevr. H. Pastoor
Verpleeghuis Vliethoven
Delfzijl.

BLOEMENGROET

De bloemen van **februari** zijn gegaan naar:

Mevr. Slagter
Mevr. Viersen - Spaak
Fam. Smit
Mevr. Maring
Mevr. G. Pol - Ufkes

De bloemen van **maart** zijn gegaan naar:

Mevr. Rutgers
Dhr. Rijkens
Mevr. Hartlief

- Bedankt voor de vele kaarten en bezoeken tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis en in De Burcht.

Groetjes,
Alie Hartlief

- Hartelijk bedankt voor het bloemstukje met bemoediging uit de kerk na het heengaan van mijn man en onze vader Julle, 29 januari j.l. Het meeleven vanuit de kerkgemeente doet ons heel goed.

Hartelijke groet,
Aleida Bloupot

- Hierbij willen wij iedereen hartelijk bedanken voor de gelukwensen, mooie bloemen en de vele kaarten die wij ontvingen ter gelegenheid van ons 55-jarig huwelijk.

Reint en Anneke Bakker

Jeannet Snip
Sintmaheerd/De Zijlen,
Tolbert.

Erwin Jonkman
"Stichting van Boeyenoord",
Assen.

Dhr. Faber
Dhr. Zimmerman
Mevr. Kuiper
Mevr. Westerhuis

Fam. Bloupot
Mevr. Niestijl

NIEUW INGEKOMEN

Welkom in onze gemeente:
Fam. Oosterhuis

DIACONIE

De penningmeester van de diaconie heeft laten weten dat verscheidene mensen de toegezegde bijdrage voor de diaconie voor 2018 nog niet betaald hebben. Dit betreft leden van de voormalige wijkgemeente Damkerk. Het was de eerste keer dat er op deze manier om een jaarlijkse bijdrage gevraagd werd waardoor het waarschijnlijk even wennen is. Er was geen acceptgiro bijgevoegd, zodat u de toegezegde bijdrage zelf moest overmaken.

Wij willen u dan ook vragen of u na wilt kijken of het misschien aan uw aandacht ontsnapt is. Graag zien wij uw bijdrage voor 2018 alsnog

tegenwoordig.

Voor 2019 geldt dezelfde procedure. Alvast bedankt voor uw medewerking.

Verder hebben wij weer twee brieven en een kerstkaart ontvangen van ons sponsorkind, Santo uit India. Hij zit nu in een nieuwe klas en vraagt om gebed voor zijn studie. Hij wenst ons alle goeds toe.

Namens de diaconie,
Jan Messchendorp

GIFT

20.00 euro van mw. H. via contactpersoon ontvangen.

PASTORALE RAAD

Wij hebben nog geen vergadering weer gehad, onze eerstvolgende vergadering is op woensdagavond 10 april. Als u iets heeft voor de pastorale raad dan horen wij dit graag van u!

Doorgeven pastorale aandachtspunten coördinatoren pastoraat:

* Trieny Vos trieny@kpnmail.nl

(Oosterwijken = alle adressen ten oosten van de Kerkstraat. Inclusief Kerkstraat).

* Roelfiena v/d Werk tel. 0598-324121,
r.vanderwerk@ziggo.nl (Westerwijken = alle adressen ten westen van de Kerkstraat)

Aanvraag bloemengroet:

* Woppe Hartman, tel. 390078,
roel.hartman@home.nl (Bloemengroet bij dienst in de Ontmoetingskerk)

* Jenny Brands, tel. 321765,
jw.brands5@gmail.com (Bloemengroet bij dienst in de Damkerk)

U kunt bij beide terecht voor het aanvragen van de bloemengroet. Als er een kerkdienst is in de Damkerk dan verzorgt Jenny Brands de bloemengroet en bij de Ontmoetingskerk Woppe Hartman. Onderling vervangen zij elkaar bij vakanties en ziekte.

Voor andere zaken met betrekking tot de Pastorale raad kunt u contact opnemen met de secr. van de pastorale raad. Joke Drent – Halma.

Namens de pastorale raad,
Secr. Joke Drent – Halma
Tel. 06 - 30143845
pr@pknhoogezandsappemeer.nl

**Wie heeft er geen luisterend oor nodig?
Wie heeft er geen vragen over het leven?**

Gemeenteavond donderdag 11 april 2019 in de Ontmoetingskerk

Nel Breeuwsma en Percy Kulk nemen u mee in de wereld van de vrijwilliger en de hulpverlener die **aandacht** willen geven.

Iemand die uitgebreid de tijd neemt om naar jou te luisteren, dat is toch iets wat we allemaal graag willen, waar we als mens behoefte aan hebben?

Maar soms zijn er helaas geen mensen in je omgeving die daarvoor geschikt zijn, of die daar de tijd voor nemen.

In de gemeente Midden -Groningen zijn vrijwilligers die het belangrijk vinden om mensen die zich eenzaam voelen en graag met een vertrouwd iemand willen praten regelmatig te bezoeken. Dit is Luisterend Oor.

Ds. Henk Wieringa van de Baptistengemeente en Ds. Jan Wilts van de Damkerk, hebben hiermee een initiatief genomen dat breed wordt gedragen door plaatselijke kerken, Humanitas en Kwartier zorg en welzijn.

Websites:

www.luisterendoor-mg.nl

www.platformlevensvragenhs.nl

Aandacht

Aandacht is een variatie van liefde.
Ze is een geschenk dat je ontvangt en geven kunt.

Ze is niet alleen op zichzelf gericht
ze ziet ook een ander.

Ze verspreidt licht.

Ze heeft fantasie en is verrassend.

Ze haalt mensen uit de schaduw.

Ze is attent en creatief.

Ze denkt aan wie gemist wordt.

Ze kan stil zijn, maar ook stem

geven aan wat vergeten wordt.

Aandacht is voedsel voor de ziel
onmisbaar als de liefde.

Marinus van den Berg

Programma gemeenteavond:

19.30 Ontvangst met koffie/thee

20.00 Opening

20.10 Percy Kulk en Nel Breeuwsma over
"Platform Levensvragen" en "Luisterend Oor"

20.45 Pauze

21.00 Bijpraten over gemeente en kerkenraad

21.45 Algemene rondvraag

21.55 Sluiting

22.00 Ontmoeting met hapje en drankje

STILLE WEEK EN PAASMORGEN

Drie bijzondere avonden en een ochtend van vreugde.

Ook dit jaar houden we weer een uitgebreide Paascyclus. In de Stille Week zijn er drie bijzondere avonddiensten (die feitelijk samen één dienst vormen) en op Paasmorgen is er een feestelijke dienst om de opstanding van onze Heer te vieren. Om de samenhang tussen deze diensten te benadrukken houden we ze altijd in een en hetzelfde kerkgebouw. Dit jaar is de Damkerk daarvoor aan de beurt. Tijdens de Stille Week volgen we de laatste dagen van Jezus' aardse leven op de voet, dit jaar aan de hand van het Evangelie van Lucas. Paasmorgen lezen we het Evangelie van de verrijzenis uit Johannes 20. De diensten op een rij:

Witte Donderdag lezen we van de instelling van het Heilig Avondmaal, zoals beschreven in Lucas 22:1-27. Daarna vieren we deze bijzondere maaltijd, waarbij we net als Jezus en zijn leerlingen destijds ongedesemd brood (matses) gebruiken. We zingen bekende en minder bekende liederen, bij de laatste geassisteerd door de Voorzanggroep.

Goede Vrijdag lezen we van het lijden en sterven van Jezus (Lucas 22:39-23:56), afgewisseld met toepasselijke liederen, waarvan er enkele gezongen worden door Yvonne Meijer.

Stille Zaterdag houden we de Paaswake. We gedenken Gods daden in het verleden en maken vandaaruit de overgang van het duister

naar het Licht. We lezen het Paasevangelie uit Lucas 24:1-12 en dragen de nieuwe Paaskaars binnen als teken van Christus Opstanding. De muzikale medewerking in deze dienst wordt verzorgd door Wim en Lysette Lever.

Paasmorgen vieren we het Nieuwe Leven dat Jezus ons brengt. We lezen Johannes 20:1-18 en zingen blijde liederen, muzikaal ondersteund door de Kopergroep van Juliana. Ook vindt in deze dienst de afsluiting van het

Paasproject van de kindernevendienst plaats. Tijdens de Stille Week – de naam zegt het al – is er veel stilte rond en tijdens de diensten: Witte Donderdag verlaten we de kerk in stilte, Goede Vrijdag wordt de dienst in stilte begonnen en geëindigd, en ook Stille Zaterdag beginnen we weer in stilte, maar na afloop van de dienst is de Stille Week voorbij, dan is het Pasen! Wat we beleven wordt ook dit jaar

weerondersteund door een liturgische bloemschikking van de hand van Alma Blauw.

In de Stille Week gebruiken we een liturgieboekje, in combinatie met het Liedboek. Paasmorgen volgen we de liturgie via het deurschrift, en ook dan zingen we uit het Liedboek.

Ieder jaar proberen de voorgangers en de Liturgiecommissie, in samenwerking met vele anderen, van deze diensten iets bijzonders te maken. Ze raken immers het hart van ons geloof.

ds. Frits Praamsma

LEERHUIS-MINI: DRIE AVONDEN OVER DE PSALMEN

Een truc die bijna altijd werkt: neem een Bijbel (standaard-editie, zonder apocriefen, formulieren of andere toevoegingen) en sla deze open, precies in het midden. Kans van 99% dat je dan ergens in het boek Psalmen zit...

De Psalmen vormen, niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk, het hart van de Bijbel. De psalmdichters vertellen geen verhalen, zetten geen betoog op, maar spreken recht uit het hart. Het woord "psalm" betekent letterlijk: "lied-bij-snarenspeel". En als je ze goed op je in

laat werken, raken ze zomaar een gevoelige snaar, ook in je eigen ziel.

Na een seizoen van zes ochtenden Leerhuis over de Psalmen willen we ook graag degenen die daar niet bij konden zijn in de gelegenheid stellen hier iets van mee te maken. We behandelen vragen als:

- Waarom rijmen de Psalmen in de Bijbel niet, en die in ons Liedboek wel?
- Wie waren de dichters van de Psalmen?
- Wat heeft Psalm 2 met Kerst te maken?
- Wat is zijn de overeenkomsten en de

verschillen tussen Psalm 104 en de Zonnehymne van farao Echnaton?
– Wat moeten we met dat akelige slot van Psalm 137?

Maar we gaan niet alleen over de Psalmen praten, we gaan er ook naar luisteren. Talloze componisten en andere artiesten hebben zich door deze liederen laten inspireren, van J.S.

Bach tot Boney M., van G.F. Händel tot Trijntje Oosterhuis.

We komen samen in Brandpunt (bij de Ontmoetingskerk) op de maandagavonden 13 mei, 20 mei en 3 juni, telkens van 20.00 tot 22.00 uur. Informatie en aanmelding bij:

ds. Frits Praamsma

MATTHEÛS PASSION

Op 13 maart stond er een avond gepland door de Commissie Bezinning en Ontmoeting over de Mattheüs Passion. Wim van de Laar geeft uitleg. Leuk en interessant om mee te beleven! Om 20.00 begint Wim te vertellen over de muziek vanaf ongeveer 400 n C., reciteren, coralen en alle verschillende mogelijkheden om iets te vertellen. Met reciteren kan je sneller iets vertellen op 1 toonhoogte. Bach verstopt allerlei symbolen in zijn Passion. Het kruis komt daarin veelvuldig voor in melodelijnen, maar ook in grotere verbanden. Het is te zien aan de notering. Het lijkt op een bouwwerk dat in evenwicht is.

We luisteren tussendoor naar stukjes muziek. Maar Wim speelt ook voorbeelden op de piano. Met de uitleg van Wim hoor je net iets meer, bv. zang van een "huilende" sopraan en "snikkende" violen. Bach legt accenten door er hoge noten te plaatsen. Wim vertelde heel enthousiast en hield de aandacht gevangen. Dat hij wat uitliep in tijd vonden we niet erg. Het was een mooie inspirerende avond met prachtige muziek.

Liselotte Kooi

EEN WEEK IN TAIZÉ 2019

In het vorig kerkblad deed ik een oproep voor deelname aan een Taizé reis.

Er hebben zich inmiddels 3 gemeenteleden aangemeld! Daarom nogmaals een oproep aan allen:

Waar één schaap over de dam is, volgen er meer.....

Mogelijk heeft u ook interesse in deze reis. Graag wil ik weten wie er mee willen gaan en in welke periode.

Vul onderstaande gegevens in en stuur die naar w.p.kulk@planet.nl:

Naam:

E-mail:

Periode: (aankruisen wat van toepassing is)

mei/juni juli/augustus september/oktober

Vervoer:

bus eigen vervoer trein/vliegtuig

De kosten voor een reis zijn afhankelijk van het gekozen vervoer.

Met eigen vervoer c.q. bus komt de totale reis incl. verblijfskosten op ongeveer € 500,- (indicatie)

Naar aanleiding van de reacties zal ik contact met jullie opnemen om de reis naar Taizé verder voor te bereiden. Voor meer info: www.taize.nl

Wie gaat er mee?

Percy Kulk

LOKAAL LIEDBOEKNIEUWS (39)

Tijdens de dienst van Witte Donderdag, op 18 april, gaat de voorzanggroep onder meer Lied 564a en 567 vertolken (locatie Damkerk). Om dan goed beslagen ten ijs te komen, oefenen we op zondag 14 april na de dienst in de Ontmoetingskerk. De leiding is in handen van Jeroen Key. Wilt u/jij ook meedoen? Neem dan contact met ons op via liedboek@pknhoogezandsappemeer.nl of 0598-325066. Of kom gewoon langs op onze repetitie op 14 april. Ter afsluiting een gedicht van Anton Ent dat op blz. 1094 van het Liedboek is te vinden.

Leed (bij Psalm 22)

Tenslotte kraait de haan. Het morgenlicht springt als een hinde uit het struikgewas.

Ik laat het dal van de nacht achter mij
en voor mij ligt een vlakke, uw dag.
Ik voel, nu de warmte zich nestelt,
hoe koud de duisternis was. Verzet
wekte zij, ik dreef van het zweet.

Licht is overgave, wijst mij uw weg
naar de rivier waar ik me languit
neerleggen kan tot ik gereinigd ben.

Namens de liedboekwerkgroep,
Jan Messchendorp

STICHTING BROODNODIG

Beste lezers,

De lente is begonnen krokussen en narcissen zie je al aan de kant van de weg staan, nog even en dan is het Pasen.

Wij hebben een toezegging gekregen van een donor die, net als vorig jaar, voor al onze gezinnen een "paaspakket" beschikbaar stelt. Wij, en zeker ook onze gezinnen, zijn hier heel erg dankbaar voor.

Stichting BroodNodig onderhoud op dit moment 11 gezinnen binnen de gemeente

Midden Groningen van gerichte boodschappen, al deze boodschappen worden betaald door giften.

Draagt u financieel ook een steentje bij?

U kunt uw gift overmaken naar:
NL34INGB0004675099 t.n.v. stichting
BroodNodig Hoogezand.

Monique Staal-Streuper
Bestuurslid stichting BroodNodig.

STICHTING SAMEN AAN TAFEL

Beste mensen,

Deze week een berichtje van "Samen aan Tafel" door de penningmeester. Zoals jullie dan ook wel zullen verwachten van mij gaat het over geld.

Dat klopt.

Ik vind het vervelend, maar het kan vooral deze keer echt niet anders.

Dit jaar(2019) hebben we zo'n € 4.000,00 meer aan kosten en dat komt vooral omdat Werkpro (voorheen Baanvak) de prijzen voor de maaltijden die wij aan onze gasten voorzetten duurder moest maken. Bovendien heeft de overheid ook nog eens de Btw per 01-01-2019 verhoogd van 6% naar 9%.

Ik zou dan ook een beroep op iedereen willen doen om "vaste" donateur van onze Stichting te willen worden.

Tegenwoordig kan je zelf heel simpel via je computer, tablet of smartphone een maandelijks bedrag overmaken aan onze Stichting.

Het is bovendien ook nog aftrekbaar voor de belasting. Je kunt ook direct weer stoppen als je niet meer wilt of kunt betalen.

Ik verwacht dat iedereen hierover goed na wil gaan denken en hoop op een positieve beslissing van vele kerkleden.

Je kunt als je donateur wil worden het geld over maken op rekening nummer:

NL02 INGB 0007 958737 t.n.v. Samen aan Tafel.

Elk bedrag van laag tot hoog is erg welkom. We hopen op uw steun.

Johan Klapwijk.
Penningmeester SaT.

VERSLAG VAN DE EXTRA CLASSICALE VERGADERING

van 29 januari 2019

Deze classicale vergadering, welke plaatsvindt in het Gorechthuis te Haren, wordt met een vesperviering door ds. A. Bruin geopend. Na deze opening vertelt dhr. Kor Keegstra iets over de activiteiten van de ring Groningen (deze zijn terug te lezen op de website van de classis).

Hierna komt de benoeming en beroeping van de voorzitter van het classicale college voor de visitatie aan de orde. Dhr. B. Wiarda schetst als voorzitter van de selectiecommissie in het kort de gevolgde procedure voor werving en selectie. De commissie komt – na uitvoerig overleg – tot de unanieme voordracht van ds. Wouter Bakker te Nieuweroord. Ds. Bakker kenmerkt zich door kordaat optreden, brengt vernieuwende visie in en neemt een frisse blik mee. Ds. Bakker is thans fulltime predikant bij de hervormde gemeente De Brug te Nieuweroord-Noordscheschut. Nadat vragen zijn beantwoord krijgt ds. Wouter Bakker het woord. Hij vertelt waarom hij op deze functie heeft gesolliciteerd. Ds. Bakker licht toe dat hij verbinding en verzoening zoekt; hij zoekt naar het bouwen van bruggen. Hij zoekt naar verdieping, zowel in de breedte als in de diepte.

Nadat hij de vergadering heeft verlaten wordt ds. Wouter Bakker bij acclamatie benoemd en beroepen, waarna de vergadering hem hiermee feliciteert. Zie ook de website van de classis. Na de pauze schetst ds. Jansen, voorzitter van het platform Kerk en aardbeving (www.kerkenaardbeving.nl), dat zo'n 5 á 6 jaar geleden een informeel overleg van voorgangers en kerkleden in het aardbevingsgebied van de grond is gekomen: *'wij vonden dat wij als kerk daar wat mee moesten doen, dat we niet onzichtbaar moesten zijn'*. Dat informeel overleg is nu een structureel overleg 'Platform kerk en aardbeving' geworden. Op dit moment zijn 2

geestelijke verzorgers actief in de regio. Voor de financiering van de werkzaamheden van de 2 coördinatoren is het platform op zoek naar aanvullende subsidiestromen. De vergadering is van mening dat de financiering van deze coördinatie er moet komen, de problematiek is groot. Het platform heeft de afgelopen jaren heel veel gedaan. Voor ons als kerk is het platform belangrijk. Er is een bedrag benodigd van € 75.000 tot € 90.000 voor de komende 3 jaar.

Hierna vindt een kennismaking plaats met de preses van de generale synode, ds. Saskia van Meggelen. Zij spreekt haar dank uit hier vanavond bij deze vergadering aanwezig te mogen zijn. Het is voor haar de eerste classisvergadering die zij bijwoont. Ds. van Meggelen benadrukt dat zij de transitie naar 11 nieuwe classes wil volgen om te horen hoe het in de regio gaat: *'wij hebben input nodig vanuit de regio om ons landelijk beleid te kunnen bepalen. 'Wij willen meer maatwerk, minder papieren, meer ontmoeten; het gaat ons niet om de organisatie; het gaat ons om het evangelie, de boodschap. Zoals 'kerk 2025' ons voorhoudt: minder regels, meer inhoud'*. Tot slot vraagt ds. Van Meggelen speciale aandacht voor de ANBI-status. Het is belangrijk dat die in orde is. De fiscus is nu echt aan het controleren. Als een gemeente de zaak niet op orde heeft volgt onherroepelijk dat de gemeente zijn ANBI-status kwijtraakt met alle gevolgen van dien.

De voorzitter sluit deze vergadering met een gebed dat is toegeschreven aan Franciscus van Assisi (nieuwe Liedboek, pagina 1355).

Uitgebreide informatie kunt u vinden op de website van de classis:

www.classisgroningendrenthe.nl.

Nico Becht, scriba classis Groningen - Drenthe

GROENE KERKEN

Klimaatverandering, terugdringen van de CO₂-uitstoot, dierenwelzijn, eerlijke handel, het zijn onderwerpen die de laatste tijd volop in het nieuws zijn. Diverse kerken houden zich ook met deze thema's bezig: hoe kunnen we goed omgaan met Gods schepping en met onze medemensen, dichtbij en ver weg?

Een voorbeeld van de betrokkenheid van kerken is de Groene Kerken Actie, een initiatief van Kerk in Actie en ontwikkelingsorganisatie Tear. Zij hebben een stappenplan opgesteld aan de hand waarvan je kunt onderzoeken wat je kerk op het gebied van duurzaamheid al heeft bereikt en wat er nog verbeterd kan worden. Je bent overigens

niet verplicht om alle voorgestelde maatregelen door te voeren om het predicaat "Groene Kerk" te krijgen. Je kunt kijken wat het beste bij jouw kerk of gemeente past. Enkele punten waarop je je kunt richten, zijn energie en klimaat, schepping en natuur, omgaan met geld en bewust inkopen (bijv. wat voor koffie en thee drink je?). Zie voor meer informatie www.groenekerken.nl

De kerkenraad vindt het een goed idee om te inventariseren hoe onze gemeente er op het gebied van duurzaamheid voor staat en om zo

nodig verdere stappen te zetten. Daarom willen we graag een werkgroep in het leven roepen die zich hiermee bezig gaat houden. Wie is enthousiast en wil dit samen met mij aanpakken? Als u of jij nog vragen hebt, neem dan contact met mij op via jmesschendorp@home.nl of tel. 325066.

Laten we er samen aan bijdragen dat onze aarde voor de hele schepping leefbaar blijft!

Jan Messchendorp

INLIA

DE STEM VAN EEN MOEDER: 'DE DOODSTRAF MOET STOPPEN'

"Hoe lang het geleden is, dat mijn dochter is geëxecuteerd? 4 jaar en 4 maanden." In de korte stilte die valt, weet ik zeker dat Shole Pakravan ook het aantal dagen en uren exact weet. Shole stond in de vroege ochtend van 25 oktober 2014 buiten de gevangenis in Teheran toen aan de andere kant van de muur haar dochter werd gedood. Opgehangen.

Dochter Reyhaneh had zichzelf verdedigd tegen een man die haar probeerde te verkrachten. Met een zakmesje in zijn schouder gestoken. Hij zou aan die verwonding zijn overleden. Volgens haar was er een andere moordenaar. Shole heeft er bewijzen voor.

Zeven jaar en vier maanden zat Reyhaneh vast. Zeven jaar en vier maanden streed Shole voor gerechtigheid voor haar dochter. Ze klampte iedereen aan, stapte op iedereen af, sprak zelfs de hoogste Iraanse overheidsdienaren en bewindslieden. Tot aan president Rohani en grootayatollah Khamenei toe.

"Niemand van hen kan zeggen: *'Ik wist het niet, ik wist niet dat ze gemarteld werd, ik wist niet dat bewijzen werden gemanipuleerd en achterovergedrukt.'* Niemand."

De strijd voor gerechtigheid voor Reyhaneh kreeg internationale steun. Van Amnesty International bijvoorbeeld, maar ook van regeringen. In die tijd kwam ook het contact met INLIA-directeur John van Tilborg tot stand. Daarom is Shole nu op het INLIA-bureau in Groningen. Om Van Tilborg te bedanken voor zijn steun. De lange telefoongesprekken met hem bemoedigden

haar en gaven kracht. "He made me brave."

Reyhaneh is dood. Alle inzet heeft niet mogen baten. Toch is Shole dankbaar voor alle steun die ze heeft gekregen. En: haar strijd gaat door. "Veel moeders hebben geen stem. Sommige moeders hebben niet eens het lichaam van hun kind teruggekregen. In dorpen in het Noorden van Iran gaat het wel om twee of drie kinderen per dorp. Als je je kind niet eens kunt begraven, blijf je zoeken naar je lieve kind. Je kind is deel van je, deel van je lichaam."

"Ik heb mijzelf en mijn dochter beloofd: zolang ik leef, zal ik ervoor strijden dat er geen mensen meer ter dood worden gebracht. De doodstraf moet stoppen."

En zo strijdt ze ervoor om andere moeders haar lot te besparen. "Of het nu echte criminelen zijn of onschuldigen: niemand mag de doodstraf krijgen. Niemand mag gemarteld worden." Dat is haar droom: een Iran zonder marteling, zonder executies. Voor die droom moest ze haar land verlaten. Want ze bleef zich uitspreken.

De regering verbood haar eerst te werken (ze was toneelregisseur), maakte haar het leven moeilijk en schakelde vervolgens over op intimidatie. *'Je hebt nog twee kinderen. Wees verstandig. Accepteer de realiteit. Het zou toch vreselijk zijn voor je kinderen als hun moeder de dood vond, bijvoorbeeld door een auto-ongeluk. Zo wreed kan het lot zijn.'*

Maar Shole had inmiddels te veel andere moeders gesproken. "Als je als moeders onderling deelt hoe het voelt als je kind

geëxecuteerd wordt, is dat een diepe ervaring. Ik kan niet anders dan mij daarover uitspreken.” Toen haar tweede dochter werd aangevallen, zichzelf ook slachtoffer werd van een aanval en een vriendin werd gearresteerd, moest ze kiezen. Mond houden of vluchten.

Het werd het laatste. Op het vliegveld werd ze aangehouden, maar zij en haar tweede dochter wisten met list en bedrog aan de veiligheidsdiensten te ontkomen. “We zijn ontsnapt uit de muil van de wolf.” Ze kreeg begin vorig jaar asiel in Duitsland.

Haar man is nog in Iran. Ze appen iedere avond. Even de dag doornemen. Iedere week neemt hij haar via de mobiele telefoon (Skype) mee naar het graf van Reyhaneh. Dan huilt ze,

schreeuwt ze. Ja, het is moeilijk zo ver weg te zijn. Ja, ze mist haar man. En haar derde dochter. En haar vader. En ja, ze is wel eens bang.

Maar ze is gevlucht om te strijden tegen de doodstraf en tegen marteling. Om zich uit te kunnen spreken. “I am here to raise my voice.” Anders had ze net zo goed kunnen blijven. Deze dagen demonstreert ze bij de Tweede Kamer in Den Haag en het Europees Parlement in Brussel. Samen met Iraniërs van allerlei verschillende achtergronden en ideologieën.

“Er is één ding dat ons bindt: we willen een rechtsstaat, zonder marteling, zonder executies. Dat is onze gezamenlijke droom.”

Helmer Roelofs

FELICITATIES

De felicitaties aan onze jarige gemeenteleden vanaf 80 jaar en onze jubilarissen gaan, vergezeld van een bloemengroet van de gemeente, naar:

april

2 Mevr. G.K. Lenting - de Haan
4 Mevr. A. Koster - Westers
5 Mevr. A.A. Vegter
9 Dhr. H. Gankema
10 Mevr. G. Sinnema - Putzes
10 Dhr. E. Niemeijer
16 Mevr. L. Breuker - Komdeur

17 Dhr. L.J. Bulder
18 Dhr. J. Hoorntje
19 Mevr. G.H. Meijer - van Gennepe
25 Mevr. H. Veldhuis - Boels
29 Mevr. M.G. de Boer - Keuter
30 Mevr. W.A. Bolwijn - Ufkes

JUBILEA

april

25 jaar getrouwd

15 Dhr. en mevr. van Tholen - Blaak
29 Dhr. en mevr. Hurman - Heida

40 jaar getrouwd

27 Dhr. en mevr. Jonkman - Pater

45 jaar getrouwd

9 Dhr. en mevr. Vogd - Meijer

55 jaar getrouwd

13 Dhr. en mevr. Klein - Hoekstra

DAAR ZIT MUZIEK IN

Uitnodiging voor een uniek optreden van Chr. Fanfarekorps Juliana.

Concert met muziek en zang van Jacques Brel.

Op **vrijdag 10 mei** a.s. werken wij mee aan het programma 'Brel & Brass' van de Vlaamse zangeres Micheline Van Hautum.

Van Hautum brengt onder begeleiding van 'Juliana' de mooiste liedjes van de Belgische chansonnier ten gehore:

'Ne me quitte pas', 'Les Flamandes', 'Amsterdam', 'Bruxelles', 'Voor Un Ami Pleurer' etc.

Verder werkt de befaamde bastrombonist Jos Jansen als solist aan dit optreden mee.

Voor de pauze spelen wij uit ons eigen repertoire muziekstukken met een Frans tintje.

Wij nodigen u van harte uit voor dit bijzondere concert, dat plaats vindt in het Kielzog te Hoogezand!
De avond begint om **20.15 uur**.

Kaarten zijn verkrijgbaar via de website van het Kielzog: www.kielzog.nl, telefonisch: 0598-373777
of aan de balie.

Kosten: € 19,- met Cultureel Jongeren Paspoort € 14,-

Titia Steursma
bestuurslid Chr. Fanfarekorps Juliana

WOORD & WEG

voor inspiratie, informatie en opinie [binnen de PKN] – maart 2019

Deze keer was Woord & Weg gecombineerd met een nummer van Kerk& Israël Onderweg. Jurjen de Groot, directeur van de Dienstenorganisatie, geeft de grote lijnen van 't nummer weer in zijn inleiding *Gesprek met anders-gelovigen*. Lijnen die ik wil volgen omdat ik niet stil hoeft te staan bij de vele aangekondigde bijeenkomsten omdat die al achter de rug zijn als dit nummer van 'Kerkvenster' uitkomt.

“Hoe leren we het gesprek te voeren met onze tijdgenoten, met andersgelovigen – waarbij met name aan moslims gedacht kan worden -, met niet-gelovigen, met zinzoekers en 'spirituelen', met kerkverlaters en met hen die niet met christelijk geloof zijn opgevoed? Daar is volgens prof. Frederiks geen eenduidig antwoord op te geven omdat een dialoog pas betekenis krijgt binnen een bepaalde context.”

Als concreet voorbeeld van een gesprek wordt op bladzijden 4–7 het werk beschreven van de *Protestantse gemeente te Enschede*. Enschede is een stad met 160 verschillende nationaliteiten en met grote verschillen tussen arm en rijk.

De protestantse gemeente heeft nog maar één kerkgebouw, de Ontmoetingskerk uit 1954 die elke dag open is. “Daar wil de gemeente God elkaar en de stad ontmoeten. Ons geloof is niet de inzet voor verschillen, maar voor verbinding. Vreugde en vrede willen we toch allemaal?

Tot aller verbazing en vreugde groeit de Ontmoetingskerk in zekere zin. Mensen die naar de ontmoetingsruimte komen, gaan soms de diensten bezoeken. Dat is niet de inzet, dat is zegen. De inzet is vrede en vreugde ontvangen van en brengen in de stad. En daartoe werken we veel samen met 'bondgenoten', mensen en groepen die, net als wij het goed zoeken.”

Deze onbevangenheid spreekt de Groot aan. Tegelijkertijd valt het hem op dat dit soort initiatieven ook vergezeld gaan van de verontschuldiging. ‘Maar we willen niet bekeren, hoor!’ Want ik schaam mij het evangelie niet, toch? Wij vroegen het vier predikanten. Het blijkt met recht een dilemma, zoals beschreven op bladzijden 16 en 17 onder de titel *Zieltjes winnen*:

Maar zieltjes winnen, wat is er eigenlijk tegen? Nou vindt Jan Verkerk, pionier-evangelist te Huizen, zieltjes winnen doe je niet maar even. Bovendien noem ik het gesprek liever het mensen winnen voor Jezus. Daarom, *beweeg mee met de ander*, ga een weg met de ander, waarop je je eigen zienswijze naar voren kunt brengen als de ander daar aan toe is. Dat kost energie, tijd, trouw en relatie. Ds Hoek te Bedum-Onderdendam vindt de term zieltjes winnen het wegzetten van een mooie zaak op een lelijke manier. De kerk wil immers niet voor zichzelf rekruteren, maar we willen dat *mensen weten dat ze bij Jezus mogen komen*.

Marianne Paas, thans predikante te Pesse, is blij dat het 'zieltjes winnen' via het missionaire werk weer positief voor het voetlicht brengt. “Ik ben persoonlijk erg geraakt door de film 'Voor hen' uit de eerste missionaire ronde, waar Mechteld Jansen zegt: ‘Geloven we zelf nog wel wat het evangelie van levensbelang is?’ Daar werd ik erg blij van. Haar uitspraak gaf mij m'n vrijmoedigheid terug. Ik geloof echt dat *het evangelie van levensbelang is voor mensen*. Ik wil het anderen niet door de strot duwen, maar ik wil er wel voor staan. Ieder gewonnen zieltje is een feest in de hemel. Het klinkt misschien wat vroom, maar dat is mijn drijfveer.”

Ds Ad van Nieuwpoort te Bloemendaal denkt bij 'zieltjes winnen' aan: wij zijn de kerk, de gelovigen en daarbuiten zijn verloren zieltjes.

Alsof wij de waarheid hebben en alsof wij vinden dat wij mensen zouden moeten winnen voor onze waarheid. Ik kom in de bijbel de term 'zieltjes winnen' ook niet tegen, wel: mensen leerling maken van Jezus. Een taak die niet is voorbehouden aan predikanten. Als je geraakt bent door het evangelie, dan zal je omgeving dat aan jou merken. Zo kom ik in mijn kerk steeds meer mensen zonder kerkelijke achtergrond tegen die nieuwsgierig zijn geworden. Door een vriend of vriendin of door een huisarts die mensen naar de kerk doorverwijst."

De Groot kan zich voorstellen dat u inmiddels denkt: 'leuk dat gesprek met anders- of niet-gelovigen, maar hoe zit het met de volgende generatie? Hoe houden we de jeugd in de kerk? Dat is toch minstens even belangrijk? Omdat we weten dat deze vraag breed leeft in onze kerk, heeft JOP, Jong Protestant, daar onderzoek naar gedaan. De resultaten zijn verrassend en inspirerend. *Kijk vooral wat wél kan, is de boodschap. En: organiseer jeugdwerk niet naar leeftijd, maar naar interesse."*

Ds De Reuver heeft zijn zeer leeswaardige column deze keer gewijd aan *inspirerende jongeren*.

Kees Postumus doet deze keer verslag van een gesprek met hierboven al genoemde theoloog en islamoloog prof. dr. Martha Frederiks over *de ontmoeting met moslims*. "Het heeft weinig nut een christen, een moslim en een boeddhist ergens vandaan te plukken en ze een inter-

religieuze dialoog te laten houden. Organiseer liever ontmoetingen op de plaats waar mensen samenwonen en hun leven delen. Praat liever over waar je troost en hoop vandaan haalt dan over de plaats van Jezus in de Koran. In iedere dialoog tussen christenen en moslims is hun eigen geschiedenis de derde gesprekspartner, de ervaringen die je in je leven hebt opgedaan."

Draai je het nummer om, dan krijg je een eveneens zeer leeswaardig en uitgebreid nummer over Kerk&Israël Onderweg. Met o.a. een boekbespreking van Meindert Dijkstra's *Palestina en Israël* met als ondertitel een verzwegen geschiedenis, al zou volgens de recensent de term "weinig bekende geschiedenis" beter zijn.

Tot slot het stukje Zinnig, deze keer ontleend aan het Dienstboek:

God, onze Schepper,
uit aarde hebt Gij ons gevormd
tot mensen van vlees en bloed
om in gerechtigheid
uw wereld te bewonen.
Wij bidden U:
open onze ogen voor hem
in wie Gij ons de goede plaats wijst,
Jezus, onze Herder en Leidsman,
die ons voorgaat door de woestijn
naar uw land van belofte,
in deze veertig dagen en heel ons leven.
Amen.

Met dank voor uw aandacht,
Jan R. Terbijhe

AGENDA

INLOOPOCHTEND

U bent elke week op **woensdagmorgen, van 10.00 tot 11.30 uur** welkom in het Damkerkcomplex voor een ontspannen samen zijn.

Woensdag	10 april
Woensdag	17 april
Woensdag	24 april
Woensdag	01 mei

Contactpersoon: Klara Darwinkel

SAMEN AAN TAFEL DAMKERK

Op 12 april a.s. gaat er weer gekookt worden. *Iedereen, dus jong en oud, is welkom* vanaf 17.30 uur in de Vonkzaal.

De kosten bedragen € 3,- Opgave bij:

Bertha Naaijer tel: 323550
Janny Pietersen tel: 320360
Jenny Brands tel: 321765
of via

satkookgroep@pknhoogezandsappemeer.nl

PASSAGE

Chr. maatschappelijke vrouwenbeweging

9 april Dhr. Nijkeuter, Gieten

Onderwerp: Het Paasfeest en de joods/chr. gebruiken in Groningen en Drenthe

Belangstellenden zijn van harte welkom
Bent u geïnteresseerd? Bel dan PR-vrouw:
T.G Koster-Bijsterveld, tel. 324683

MANNENKOOR PRINS ALEXANDER

Ook dit jaar zijn wij er weer met onze gestempelde notenaktie voor het Mannenkoor Prins Alexander. Wij komen bij u langs, zijn ze niet bij u geweest? dan kunt u ze bestellen bij T. van der Veen tel. 0598 393901 / 0636576116.

Tinus vd Veen

